

Vragen en Korte Mededeelingen.

Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging.

Vereenigingen, die in beginsel genegen zijn om met de Amsterdamsche Natuurhistorische Vereeniging samen te werken tot oprichting eener algemeene Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging, gelieven zich vóór 1 November a. s. aan te melden bij den 1^{en} secretaris van genoemde vereeniging:

Dr. H. W. HEINSIUS.

Vondelkerkstraat 10.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Zaterdag 21 September 1901 hield de A. E. C. hare 16de bijeenkomst, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur in Zeemanshoop. Aanwezig 17 leden. Afwezig met kennisgeving de heeren van Waterschoot van der Gracht en Jaspers.

De voorzitter vermeldt de toetreding als lid van den heer J. R. Helder te Nunspeet, waardoor het ledental, dat voortdurend toeneemt, op 47 gebracht wordt.

De heer de Meijere doet mededeeling van zijne vorderingen in de bestudeering van de biologie der Conopiden, tot welke de nazomer van 1901 hem in staat stelde. Hoewel sommige vragen nog op eene eindbeslissing wachten, begint er toch langzamerhand meer licht te komen in de quaestie hoe en waar de infectie der hommels door de genoemde vliegen plaats vindt.

De heer van Niekerken, hoewel zelf geen Lepidoptera verzamelend, heeft in de eerste helft van Augustus dezes jaars eenige in het oog vallende vlinders buit gemaakt in het Kerstendal bij Nijmegen. Aan den voorzitter ter hand gesteld, merkt deze daaronder op twee exemplaren van *Argynnis paphia* L., ¹⁾ twee van *Apatura iris* L. en één van *Satyrus hermione* L., eene soort, die nog niet in Nederland werd aangetroffen. Dankbaar wordt dit voorwerp door hem voor zijne verzameling aanvaard.

De heer Bouman bespreekt en vertoont verschillende door hem gedane vangsten, waaronder vooral merkwaardig is een exemplaar van *Epinephele tithonus* L., dat onder het dubbelgekernde oog op den voorvleugel nog twee zwarte vlekken bezit.

De heer van Beek stelt ter bezichtiging een gynandromorph exemplaar van *Lymantria (Ocnertia) dispar* L., bij Amsterdam gevonden; één spriet is bij dit dier manlijk, één vrouwelijk; de vleugels vertoonen een gemengd karakter, terwijl eindelijk het achterlijf een vrouwelijk voorkomen heeft. Verder een voorwerp van *Xiphydria dromedarius* F. en een van *Xiphydria camelus* L., welke beide zeldzame houtwespsoorten nabij en binnen Amsterdam werden aangetroffen; dan, mede van Amsterdam, een exemplaar van *Drepanopteryx phalaenoides* L., en een ♂ van *Mutilla europaea* L., bij Zeeburg op een schermbloem aangetroffen, alsmede nog eenige andere *Hymenoptera* en *Diptera*.

De heer Leefmans brengt verschillende insecten ter tafel, die door de aanwezigen zooveel mogelijk gedetermineerd worden.

De heer Mac. Gillavry vertoont een zeer donker exemplaar van *Acronycta rumicis* L., het ♂ eener *Crabro*-soort, eenige *Diptera*, o. a. *Pachygaster ater* Pz., enz.

De heer Snijder stelt ter bezichtiging eene serie mannetjes van *Lymantria (Ocnertia) dispar* L., alle uit één kweek afkomstig en onderling nog al verschillend.

De heer Boon bespreekt en vertoont eene door parasieten bewoond geweest zijnde pop eener *Coccinella*, eieren in

¹⁾ Er zij hier de aandacht op gevestigd, dat in deze verslagen voor de monenclatuur der *Lepidoptera* in het vervolg gebruik zal worden gemaakt van de onlangs verschenen nieuwe, derde uitgave van den „Catalog der Lepidopteren des palaeartischen Faunengebietes” van Staudinger en Rebel. Waar noodig, zullen de meer bekende synoniemen achter de namen tusschen haakjes vermeld worden.

haarbekleding van *Euproctis (Porthesia) chysorrhoea* L., cocons en vlinders van *Zygaena filipendulae* L., op Texel gevonden, waar deze soort in 1901 bijzonder algemeen was, bladluizen op riet, gestorven aan infectie door het genus *Praon* (zie „Nederl. Insecten” p. 758, fig. 406 VI), waarbij de huid van het slachtoffer als te paard zit op den cocon ven den parasiet, exemplaren van den gewonen oorworm, bij welke de tang bijzonder groot is, levende larven van den veldkrekel enz.

De heer Oudemans laat esschenbladeren zien, die buitengewoon sterk door behangersbijen zijn uitgeknipt, vlinders van *Bryophila perla* F., eene levende rups van *Protoparce (Sphinx) convoluti* L., die dit jaar weder veel voorkomt, en eindelijk gekleurd krijt, dat tot voedsel strekte aan verscheidene exemplaren van *Dermestes lardarius* L., die er zich uit ontwikkelden. Uit de over dit laatste onderwerp gevoerde discussie bleek, dat dit zoogenaamde gekleurde krijt geen echt krijt tot grondstof heeft. Toch blijft het waarschijnlijk, dat de kleefstof, die de grondstof tot de bekende pijpjes bijeenhoudt, het voor de kevers aantrekkelijke in deze spijs geleverd heeft.

Helmtiek.

Is uwe beantwoording aan den Heer J. Filips te Utrecht aangaande de Helmtiek wel juist? Naar mijne bescheiden meening beschouwt u hier Helmluis en schapenteek als een en hetzelfde dier, wat volstrekt het geval niet is. Het diertje, door den heer F. bedoeld, is werkelijk het door u beschreven bestje, dat zoo dikwijls in de duinen wordt aangetroffen en dat zich vastzet op allerlei dieren, om zich verbazend dik te zuigen. Dit diertje wordt hier helmluis en ook platluis genoemd en als het zich rond gezogen heeft, spreekt de veehouder hier van „bonzeling”. Het is een mijt, waarvan verschillende soorten op allerhande dieren woekeren op hazen en vogels, zoowel als op lammeren, koeien, paarden, geiten, hondeu, vlermuizen en ook op den mensch. Het heeft 8 pooten en behoort tot de klasse der spinnen.

De schapenteek is een tweevleugelig insect, waaraan evenwel de vleugels ontbreken. Dit dier vertoont geen duidelijk kop- en borststuk en achterlijf en heeft 6 pooten, waarvan scherpe voetklawwtjes, zoodat het zich stevig vasthecht aan de wol der schapen. Op Texel noemt men dit dier „tiek”, welke naam aan de helmluis nimmer gegeven wordt. De tiek leeft alleen op schapen en wordt ook schapenluis genoemd en zuigt zich niet dik. Soms tijds verdwalen exemplaren van deze diersoort tusschen de kleeren van den boer en geven, als ze in aanraking komen met de huid, door steken hunne aanwezigheid te kennen.

Ik heb gemeend U op het bovenstaande te mogen wijzen. Heb ik gedwaald, dan verneem ik het zeer gaarne van u. Oosterend.

J. DAALDER.

Ik ben zoo gelukkig geweest over deze zaak nog eens de heele Burg-Textelsche sociëteit benevens den veearts en een paar groote schapenhouders te kunnen raadplegen. Ook heb ik op de markt nog naar teeken gezocht, maar de schapjes waren hinderlijk zuiver. De uitkomst van mijn onderzoek is, dat Daalder en ik allebei gelijk hebben; alleen is de bewering dat de helmluis *nimmer* tiek genoemd zou worden, mij wat te kras. Ik hoor tenminste nog de angstige stemmetjes, die tien jaar geleden informeerden naar de aanwezigheid van „helmtieken” aan de Mok.

De heele zaak komt nu hier op neer, dat de volksnaam een ruimere beteekenis heeft dan de wetenschappelijke, zooals b. v. ook met 't woord „horzel” het geval is. In de wetenschap is *teek* de mijt *Ixodes* = de Textelsche helmtiek en zijn volwassen vorm de „bonzeling”, de kwelgeest van ons Utrechtsche abonnéte. En wat de Textelaar schapenteek noemt is de luisvlieg van onze boeken.

T.

Een nieuw Gras.

We hadden in April 1900 een mooi terrein ontdekt: een kolenaschweg, pas aangelegd, en die een prachtig pothoofdterrein bleek te zijn. Bijna iedere week brachten wij er een paar uurtjes door, en vonden er telkens nieuwe zeldzaamheden. Na September kwamen wij er minder; een